

Entrepreneurship Trends In University Students: The Case Study Of Eskisehir Osmangazi University

Fatih Çemrek¹, Nuray Girginer²

Abstract

The purpose of this study is to determine the entrepreneurial tendencies of university students and factors that affect these trends. As a data collection tool, entrepreneurship scale consists of 30 items adapted from entrepreneurship scales in the literature was used. This Entrepreneurship Scale was applied 500 students randomly selected from Eskişehir Osmangazi University faculties using Stratified Sampling Technique. The effects of family, environment and personal characteristics on the entrepreneurial tendencies of university students according to 9 dimensions obtained by Explanatory Factor Analysis were examined.

Keywords: Entrepreneurship, Entrepreneurial Tendencies, Explanatory Factor Analysis.

Jel Codes: C10, M00, L30

---

¹ **Corresponding Author** Statistics Department, Faculty of Science and Letters, Eskişehir Osmangazi University, Eskişehir, Turkey, fcemrek@ogu.edu.tr

² Business Department, Faculty of Science and Letters, Eskişehir Osmangazi University, Eskişehir, Turkey, ngirginer@gmail.com

Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Üzerine Bir Araştırma

Özet

Bu çalışmanın amacı; üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin ve bu eğilimlerin oluşmasında etki eden faktörlerin belirlenmesidir. Veri toplama aracı olarak literatürdeki girişimcilik ölçeklerinden uyarlanan 30 maddelik girişimcilik ölçeği kullanılmıştır. Girişimcilik ölçeği, Tabakalı Örneklemeye Tekniği ile Eskişehir Osmangazi Üniversitesi'ndeki fakültelerden rassal olarak seçilen 500 öğrenciye uygulanmıştır. Açıklayıcı Faktör Analizi ile elde edilen 9 boyuta göre üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin oluşmasında aile, çevre ve kişisel özelliklerin etkisi incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Girişimcilik Eğilimleri, Açıklayıcı Faktör Analizi.

Jel Kodları: C10, M00, L30.

1. GİRİŞ

Teknoloji odaklı yeni dünya düzeni içerisinde artan rekabet şartları ekonomide her bir birey ve kurum için rekabet avantajı sağlamayı vazgeçilemez bir unsur haline getirmiştir. Geleneksel yapıların ötesinde yeni kapılar açan girişimler ve yaratıcı girişimcilerin ön plana çıktığı bu düzende başarının anahtarı ise girişimciler ve girişimlerinin sınırsızlıklarına bağlıdır.

Girişim; belirli örgütsel, ekonomik, yasal ve finansal özelliğe sahip olan ve girişimcilerin ticarî faaliyetlerini geliştirmek amacıyla kurdukları ekonomik birimler olarak tanımlanmaktadır (Soydan, 2008; Öztürk, 2008). Girişimciliğin; kaynakların etkin kullanılması; teknolojik gelişmelerin hayata geçirilmesi, gelir artışı ve rekabet üstünlüğü sağlanması gibi girişime ait faydalar sağladığı gibi sosyal istihdamın sağlanması, işsizliğin önlenmesi, refah düzeyinin artması gibi toplumsal bazda önemli etkilere de sahiptir.

Araştırmalar, girişimciliğin ekonomik büyümeye pozitif katkısı olduğunu; dolayısıyla, ekonominin büyümesi için girişimciliğin kullanılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Girişimciliğin sağladığı önemli bir fayda da işsizlik oranının azalmasına imkan sağlamasıdır. Piyasaya gerçekleşen her yeni girişim, işsizlik oranında düşüş ve söz konusu ekonomide çok sayıda fırsat/yeni iş anlamına gelmektedir. Bu nedenle ülke ekonomilerinde girişimci sayısını arttırmak oldukça önemlidir (İbicioğlu vd., 2011).

Kâr elde etme, bağımsız olma ve kişisel tatmin sağlama isteği ile başlayan girişimcilik süreci beraberinde yeni işletmelerin kurulması, ekonomik büyüme, istihdam ve yeniliği getirmektedir (Guerrero vd. 2008). Günümüzdeki değişimin, yeniliğin ve gelişimin gerçek özü ve tetikleyicisinin girişimciler olduğu kabul edilen bir diğer gerçektir (Özkul ve Dulupçu, 2007).

Girişimci sayısında artışın sağlanması için; makroekonomik istikrar, finansmana erişim kolaylığı, vergilendirmenin adil, basit, tabana yayılmış ve düşük olması, piyasanın girişimcilere esneklikler sunması, nitelikli işgücü, piyasaya giriş ve çıkış serbestisi gibi konular oldukça önemlidir. Bununla beraber, her ekonomi için girişimcilerin sayılarını arttırmak kadar girişimcilerin kurmuş oldukları işletmelerin devamlılıklarının sağlanması için piyasa ortamı yaratılması dikkate alınması gereken diğer bir husustur.

Türkiye açısından girişimciliğin gelişimi değerlendirildiğinde; 2007 yılında yayınlanan erken dönem girişimcilik endeksinde piyasada faaliyet gösteren girişimciler % 5,6 oranında paya sahip iken, 2012 yılında bu oran % 12'ye yükselmiş ve eğitim düzeyi yüksek kesimlerde

de girişimciliğin arttığı görülmüştür (Global Entrepreneurship Monitör (GEM) olarak bilinen Küresel Girişimcilik İzleme Raporu 2012).

Girişimciliğin sözü edilen önemi ve etkilerinden dolayı son dönemde Türkiye’de girişimcilik eğilimi üzerine yapılan araştırmalarda da artış gözlenmiştir. Literatürde yer alan bu araştırmalar incelendiğinde; (Börü, 2006; Patır ve Karahan, 2010; Kenney and Patton, 2011; , Bulut ve Sayın , 2010; Dabic vd., 2012; Korkmaz 2012;, Canbaz vd. 2013; Akçakanat vd., 2014; Can, 2014; Çelik vd., 2014; Zhang vd.,2014; Soylu vd.2015; Pan ve Akay, 2015; Köksal ve Penez, 2015; Bozyiğit ve Yaşa, 2015; Cengiz vd., 2016;, Yılmaz vd. 2016; Pazarçık, 2016; Özbek ,2016; Salik ve Kaygın, 2016; Örucü ve Özafşarlıoğlu Sakallı, 2016; Sarıtaş ve Duran, 2017; Karakulle ve Karakaya, 2017); öğrencilerin kendi işini kurma eğilimine sahip oldukları; ancak, kendi işini kurmada en büyük engelin sermaye yetersizliği olduğu; kişilik özellikleri açısından girişimcilerin; kendine güven, cesaret, risk almaktan korkmamak, yaratıcı olmak, yenilik, içsel kontrol ve başarıya ihtiyacını yansıtan karakterler sergilediği öne çıkarken; girişimcilik eğilimine cinsiyet, aile geliri, örgüt kültürü, girişimcilik eğitimi ve ailede girişimci birey olması faktörlerinin etki ettiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Nüfus yapısında girişimcilerin oranı arttıkça, ülkenin refah seviyesi, sermaye ve teknoloji birikimi de doğru orantılı olarak artmaktadır. Ülkelerin girişimcilik potansiyelinin yükseltmesi için özellikle de genç nüfus içerisinde yer alan bireylere girişimcilik eğilimi kazandırılması ve gençlerin girişimciliğe bakış açılarının farklı perspektiflerden ele alınması önemlidir. Her ne kadar literatürde girişimcilik eğilimlerini belirlemeye, bu eğilimleri etkileyen faktörleri incelemeye yönelik çalışmaların sayısında artış olsa da geleceğin girişimci adayları olarak gençleri özellikle de eğitilmiş genç nüfusu yansıtan üniversite öğrencilerinin girişimciliğe yönelik bakış açılarını çağın şartları ile değerlendiren çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Buradan hareketle bu çalışmada Eskişehir Osmangazi Üniversitesinde üniversitede eğitim gören 500 lisans öğrencisinin girişimciliğe yönelik eğilimleri ve bu eğilimlere etki eden faktörler ele alınmıştır.

2. YÖNTEM

Bu çalışmanın temel amacı; Eskişehir Osmangazi Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini etkileyen faktörleri belirleyerek bazı demografik özelliklerin bu faktörlere etkisini araştırmaktır. Araştırmanın kapsamını Eskişehir Osmangazi Üniversitesi öğrencileri oluşturmuştur. Çalışmanın ana kümesini 2015-2016 öğretim yılında Eskişehir Osmangazi Üniversitesinde okuyan öğrencilerin tamamı oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise ESOGÜ öğrencileri arasından rassal olarak seçilen 500 kişinin tamamıdır.

Birimlerin seçiminde fakültelerin tabaka olarak alındığı tabakalı örnekleme tekniği kullanılmıştır. Araştırmada uygulanan anket, literatürde yer alan benzer çalışmalardaki anketlerin uyarlamasıdır. Ankette yer alan sorular Likert Tipi olup; cevaplayıcılar bu sorulara 1: Kesinlikle Katılmıyorum 2: Katılmıyorum, 3: Ne katılıyorum ne katılmıyorum, 4: Katılıyorum ve 5: Kesinlikle Katılıyorum şeklinde cevap vermişlerdir.

Verilerin analizinde öncelikle 30 maddeden oluşan girişimcilik eğilimi ölçeği için açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanarak girişimcilik eğilimleri boyutlandırılmıştır. Daha sonar elde edilen faktörler itibariyle bazı demografik özellikler için karşılaştırma analizleri yapılmıştır.

3. BULGULAR

Araştırmaya katılan öğrencilerin bazı demografik özelliklere göre dağılımı özetle şu şekildedir:

- Öğrencilerin 227'si erkek (%45,4), 273'ü (%54) kadındır.
- Öğrencilerden sadece annesi çalışanların sayısı 77 kişidir (%15,4). Sadece babası çalışanların sayısı 207 kişidir (% 41,4). Anne ve babası birlikte çalışanların sayısı 146 kişidir (%29,2). Anne ve babası çalışmayanların sayısı 70 kişidir (% 14,0).
- Öğrencilerin fakültele göre dağılımı ise şu şekildedir: %1'i Diş Hekimliği, %11,4'ü Eğitim Fakültesi, % 19,2'si FEF, %16,8'i İİBF, %32,6'sı MMF, %6,2'si Tıp Fakültesi.
- Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıflara göre dağılımı incelendiğinde; %13,6'sının 1.sınıf, %30,4'ünün 2.sınıf, %32'sinin 3.sınıf, %24'ünün ise 4. Sınıf öğrencisi olduğu görülmektedir.
- Ankete katılan öğrencilerin %53,4'ü (267 kişi) I. öğretimde; %46,6'sı (233 kişi) II. Öğretimde öğrenim görmektedir.

Öğrencilerin girişimcilik eğilimlerini etkileyebilecek faktörlerin hangileri olduğunu belirlemek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yapılmıştır. Bu analizde öncelikli olarak yapılan gerek KMO testi (%73,8) değeri ile gerekse Bartlett's testi sonucunun $p < 0,05$ olması, veri setinin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerin girişimcilik eğilimlerini ölçmeye yönelik 30 maddeden oluşan Girişimcilik Eğilimi Ölçeğine (GEÖ) uygulanan AFA sonuçları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo1: GEÖ'nin AFA Sonuçları

Faktörler	Özdeğer	Faktör Yükleri	Varyans A.Y	Küm. Varyans
Faktör 1: Güven ve cesaret S3: Sezgilerime güvenerek her işi başarabilirim. S2: Girişimci kelimesi beni tanımlar. S1: Boş vakitlerimi sosyal faaliyetlere ayırmayı tercih ederim. S4: İnsan cesaretiyle ve inancıyla her engeli aşabilir.	4,968	0,818 0,755 0,745 0,684	8,692	8,692
Faktör 2: Tecrübe, yetenek ve risk S13: Girişimcilikte başarı için tecrübe gerekir. S14: Farklı fikirler yeni oluşumlar için yapıcı etkiler oluşturur. S12: Girişimcilik için yaratıcılık yetenekli olmaktan daha önemlidir. S15: Rahat yaşama standardı için risk üstlenilmelidir.	2,912	0,827 0,792 0,671 0,663	8,517	17,208
Faktör 3: İş Fikri S10: Girişimcilik eğitimi üniversitelerde verilmelidir S9: Başarılı bir girişimcilik için iyi bir iş fikri ve fırsatların değerlendirilmesi paradan daha önemlidir. S11: Belirli bir ücretle çalışmaktansa kendi fikirlerimi hayata geçirecek işlere yönelmeyi tercih ederim.	2,580	0,856 0,821 0,615	7,625	24,833
Faktör 4: Kariyer ve kazanç S7: Garantili ve sürekli bir iş yerine kariyer imkânı sunan bir iş tercihimdir. S6: Kendi işimin sahibi olmak en büyük idealimdir. S8: Girişimcilik bir risktir. S5: Maddi kazanç sağlamayacak hiçbir faaliyete dâhil olmak istemem.	2,154	0,803 0,730 0,705 0,670	7,602	32,435
Faktör 5: idealistlik S17: Girişimcilikte başarı için şans en önemli faktördür. S18: Kendimi büyük hedeflere ulaşma konusunda azimli buluyorum. S16: Girişimcilik şansım olsa da şu an ki idealimden vazgeçemedim	2,03	0,803 0,747 0,692	7,470	39,906
Faktör 6: Girişkenlik S20: Başarı için doğru zamanda doğru işi yapmak gerekir. S21: Bir şeylerin olmasını beklemek ya da seyretmek yerine ben kendim bir şeyler yapmayı tercih ederim. S19: Başarılı insanların hareketlerimi etkilemelerine izin veririm	1,695	0,805 0,730 0,685	7,322	47,228
Faktör 7: Rekabetçilik S23: Rekabeti severim çünkü rekabet daha fazla çalışmamı sağlar. S24: Bir işe başlarken iyi bir plan hazırlamak tüm sorunları çözer. S22: Kriz durumlarında bile girişimcilikte bulunmak gerekmektedir.	1,483	0,839 0,733 0,643	7,215	54,442
Faktör 8: Fırsatları algılama S29: Bir şeyi onu yapmış olmak için değil mükemmel yapmış olmak için yaparım. S30: Bir konu üzerinde farklılık yaratacak düşünceler ortaya koyma yeteneğine sahibim. S28: Diğer insanlar çevrede olağan dışı bir şeyler görmediği halde ben işle ilgili fırsatları algılayabilirim	1,327	0,866 0,832 0,576	6,679	61,121
Faktör 9: Kendi işinin patronu olma S26: Yaptığım işte yükselmek için büyük risk almaya gönüllüyüm. S27: Yeni, ilginç, hatta çılgın fikirleri üretme yeteneğine sahibim. S25: Kendi işinde çalışmak başkasının işinde çalışmaktan daha keyiflidir.	1,130	0,774 0,751 0,514	6,553	67,675

Tablo 1'e göre özdeğeri 1'den büyük olan 9 faktör söz konusudur. Bu 9 faktör, toplam değişkenliğin yaklaşık %68'ini açıklamaktadır. Toplam değişkenliğin %8,69'u birinci faktör tarafından, % 8,51'i ikinci faktör tarafından, % 7,62'si üçüncü faktör tarafından, % 7,60'ı dördüncü faktör tarafından, % 7,47'si beşinci faktör tarafından, %7,32'si altıncı faktör tarafından, %7,21'i yedinci faktör tarafından, % 6,68'i sekizinci faktör tarafından ve %6,55'i de dokuzuncu faktör tarafından açıklanmaktadır.

AFA ile elde edilen faktörlerden birinci faktörde 4 madde yer almıştır ve 3. Madde en büyük ağırlığa sahiptir almıştır. İkinci faktörde yeralan 4 maddeden 13. madde en büyük ağırlığa sahiptir. Üçüncü faktörde 3 madde (10. Madde en yüksek faktör yüküne sahip), dördüncü faktörde 4 madde (7. Madde en yüksek faktör yüküne sahip), beşinci faktörde 3 madde (17. Madde en büyük ağırlıkta), altıncı faktörde 3 madde (20. Madde en yüksek faktör yüküne sahip), yedinci faktörde 3 madde (23. madde en büyük ağırlığa sahip), sekizinci faktörde 3 madde (29. madde en büyük ağırlığa sahip) ve son faktör olan dokuzuncu faktörde bulunan 3 maddeden en yüksek faktör yüküne sahip olan madde 26. madde olarak belirlenmiştir.

Faktör analizinde elde edilen faktör skorları bakımından cinsiyetbakımından farklılık olup olmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız örneklem t testi sonucunda hiçbir faktör skoru bakımından erkekler ile kadınlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Benzer şekilde kimseyle paylaşılmayan kendine ait bir iş fikri olan ve olmayan öğrenciler arasında faktör skorları bakımından farklılık olup olmadığını belirlemek için yapılan bağımsız örneklem t testi sonucunda hiçbir faktör skoru bakımından sözkonusu iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Girişimcilik dersi alan ve almayan öğrenciler arasında faktör skorları bakımından farklılık olup olmadığını belirlemek için yapılan bağımsız örneklem t testi sonuçları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: GEÖ Faktör Skorları Bakımından Girişimcilik Dersi Alma Durumuna İlişkin Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Değişken	t istatistiği	p
1. Faktör skoru	-2,386	0,017
2. Faktör skoru	1,538	0,125
3. Faktör skoru	0,980	0,328
4. Faktör skoru	1,303	0,193
5. Faktör skoru	1,630	0,104
6. Faktör skoru	0,093	0,926
7. Faktör skoru	0,468	0,640
8. Faktör skoru	0,081	0,936
9. Faktör skoru	-1,329	0,184

Tablo 2’den görüldüğü gibi sadece birinci faktör skorları bakımından girişimcilik dersi alan ve almayan öğrenciler arasındaki farklılık (dersi almayan öğrenciler lehinde) istatistiksel olarak anlamlıdır.

Girişimci (kendi işinin patronu) olmayı düşünen ve düşünmeyen öğrenciler arasında faktör skorları bakımından farklılık olup olmadığını belirlemek için yapılan bağımsız örneklem t testi sonuçları da Tablo 3’de verilmiştir. Tablo 3’den görüldüğü gibi sadece üçüncü faktör skorları bakımından girişimci olmayı düşünen ve düşünmeyen öğrenciler arasında (girişimci olmayı düşünenler lehinde) istatistiksel anlamda bir fark söz konusudur.

Tablo 3: GEÖ Faktör Skorları Bakımından Girişimci (Kendi İşinin Patronu) Olma Düşüncesine İlişkin Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Değişken	t istatistiği	p
1. Faktör skoru	1,571	0,117
2. Faktör skoru	0,791	0,429
3. Faktör skoru	2,054	0,040
4. Faktör skoru	0,847	0,397
5. Faktör skoru	1,931	0,054
6. Faktör skoru	0,863	0,389
7. Faktör skoru	-0,013	0,990
8. Faktör skoru	-1,261	0,208
9. Faktör skoru	0,765	0,445

Faktör analizinde elde edilen faktör skorları bakımından erkeklerle kadınlar arasında farklılık olup olmadığını belirlemek üzere yapılan bağımsız örneklem t testi sonucunda hiçbir faktör skoru bakımından bayanlar ile baylar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Fakültelere göre faktör skorları bakımından farklılık olup olmadığını belirlemek için yapılan ANOVA Sonuçları Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4’ten varyans analizi sonucunda, her bir faktör için hesaplanan puanlar bakımından fakülteler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunduğu belirlenmiştir.

1. faktör skoru bakımından farklı olan fakülteler Diş Hek- Fen Edebiyat, Eğitim-İlahiyat, Eğitim-İİBF, Fen-Edebiyat-İİBF, Fen-Edebiyat-Mühendislik Mimarlık fakülteleridir. 2. faktör skoru bakımından farklı olan fakülteler Eğitim-İİBF, Eğitim-Tıp, Tıp-Fen Edebiyat, Turizm-İlahiyat, İİBF-İlahiyat fakülteleridir.

3. faktör skoru bakımından farklı olan fakülteler Eğitim-İlahiyat, Eğitim-Mühendislik Mimarlık, Fen Edebiyat- Mühendislik Mimarlık, Turizm-Mühendislik Mimarlık fakülteleridir. 4. faktör soru bakımından farklı olan fakülteler Eğitim- Fen Edebiyat, Eğitim-Tıp, Eğitim-İlahiyat, İİBF-Fen Edebiyat, Tıp-Mühendislik Mimarlık fakülteleridir.

Tablo 4: GEÖ Faktör Skorları Bakımından Fakültelelere Göre ANOVA Sonuçları

Faktör Skorları	Değişkenlik Kaynağı	Kareler Toplamı	s.d.	Kareler Ortalaması	F	p
1. Faktör	Gruplararası	161,306	9	17,923	26,006	<0,001
	Grupları İçi	337,694	490	0,689		
	Toplam	499,000	499			
2. Faktör	Gruplararası	45,456	9	5,051	5,457	<0,001
	Grupları İçi	453,544	490	0,926		
	Toplam	499,000	499			
3. Faktör	Gruplararası	86,340	9	9,593	11,391	<0,001
	Grupları İçi	412,660	490	0,842		
	Toplam	499,000	499			
4. Faktör	Gruplararası	64,113	9	7,124	8,026	<0,001
	Grupları İçi	434,887	490	0,888		
	Toplam	499,000	499			
5. Faktör	Gruplararası	37,653	9	4,184	4,443	<0,001
	Grupları İçi	461,347	490	0,942		
	Toplam	499,000	499			
6. Faktör	Gruplararası	18,630	9	2,070	2,111	0,027
	Grupları İçi	480,370	490	0,980		
	Toplam	499,000	499			
7. Faktör	Gruplararası	22,992	9	2,555	2,630	0,006
	Grupları İçi	476,008	490	0,971		
	Toplam	499,000	499			
8. Faktör	Gruplararası	22,066	9	2,452	2,519	0,008
	Grupları İçi	476,934	490	0,973		
	Toplam	499,000	499			
9. Faktör	Gruplararası	21,505	9	2,389	2,452	0,010
	Grupları İçi	477,495	490	0,974		
	Toplam	499,000	499			

5. faktör skoru bakımından farklı olan fakülteler İlahiyat-İİBF, İlahiyat-Mühendislik, Mimarlık, Eğitim-Mühendislik Mimarlık, İlahiyat-Eğitim fakülteleridir. 6. faktör skoru bakımından farklı olan fakülteler Eğitim-İlahiyat, Fen Edebiyat-İİBF, İlahiyat-İİBF, İlahiyat-Tıp Fakülteleridir.

7. faktör skoru bakımından farklı olan fakülteler Fen Edebiyat-İlahiyat, İlahiyat-İİBF, Eğitim-Fen Edebiyat, Eğitim-İİBF, İİBF-Turizm fakülteleridir. 8. faktör skoru bakımından farklı olan fakülteler Eğitim-Mühendislik Mimarlık, Eğitim-Fen Edebiyat, Eğitim-Tıp, Fen Edebiyat-Dış Hek. fakülteleridir. 9. faktör skoru bakımından farklı olan fakülteler Eğitim-İİBF, Eğitim-Ziraat, Eğitim-Tıp, İİBF-Dış Hek., İİBF-Fen Edebiyat, Fen Edebiyat-Mühendislik Mimarlık fakülteleridir.

Anne ve/veya Baba'nın kendi işinin sahip olup olmamasına göre faktör skorları bakımından farklılık olup olmadığını belirlemek için yapılan ANOVA Sonuçları Tablo 5'te verilmiştir. Tablo 5'ten görüldüğü gibi, sadece birinci faktör skoru bakımından Anne ve/veya Baba'nın kendi işinin sahip olup olmama grupları arasında farklılık istatistiksel olarak anlamlıdır. Birinci faktör skoru bakımından farklı olan gruplar, annenin kendi işinin sahibi

olanlarla babanın kendi işinin sahibi olanlar arasında ve babanın kendi işinin sahibi olduğu grupla ne anne ne de babanın kendi işinin sahibi olmadığı grup arasındadır.

Tablo 5: GEÖ Faktör Skorları Bakımından Anne ve Baba kendi işinin sahibi Olma Durumuna Göre ANOVA Sonuçları

Faktörler	Değişkenlik Kaynağı	Kareler Toplamı	s.d.	Kareler Ortalaması	F	p
1. Faktör	Gruplararası	11,426	3	3,809	3,874	0,009
	Grupları İçi	487,574	496	0,983		
	Toplam	499,000	499			
2. Faktör	Gruplararası	1,114	3	0,371	0,370	0,775
	Grupları İçi	497,886	496	1,004		
	Toplam	499,000	499			
3. Faktör	Gruplararası	1,794	3	0,598	0,597	0,617
	Grupları İçi	497,206	496	1,002		
	Toplam	499,000	499			
4. Faktör	Gruplararası	4,736	3	1,579	1,584	0,192
	Grupları İçi	494,264	496	0,996		
	Toplam	499,000	499			
5. Faktör	Gruplararası	2,735	3	0,912	0,911	0,435
	Grupları İçi	496,265	496	1,001		
	Toplam	499,000	499			
6. Faktör	Gruplararası	2,671	3	0,890	0,890	0,446
	Grupları İçi	496,329	496	1,001		
	Toplam	499,000	499			
7. Faktör	Gruplararası	1,753	3	0,584	0,583	0,627
	Grupları İçi	497,247	496	1,003		
	Toplam	499,000	499			
8. Faktör	Gruplararası	2,924	3	0,975	0,974	0,404
	Grupları İçi	496,076	496	1,000		
	Toplam	499,000	499			
9. Faktör	Gruplararası	2,891	3	0,964	0,964	0,410
	Grupları İçi	496,109	496	1,000		
	Toplam	499,000	499			

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin ve bu eğilimlerin oluşmasında etki eden faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla Eskişehir Osmangazi Üniversitesi öğrencileri arasından Tabakalı Örneklem Tekniği ile seçilen 500 öğrenciye, literatürdeki girişimcilik ölçeklerinden uyarlanan 30 maddelik girişimcilik ölçeği uygulanmıştır. Uygulanan Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) sonucunda 9 boyut (Güven ve cesaret, Tecrübe, yetenek ve risk, İş Fikri, Kariyer ve Kazanç, İdealistlik, Girişkenlik, Rekabetsizlik, Fırsatları Algılama, Kendi İşinin Patronu Olma) elde edilmiştir.

AFA sonucunda elde edilen faktörlerin erkek ve kadın öğrenciler; kendine ait bir iş fikri olan ve olmayan öğrenciler açısından karşılaştırılması sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu sonuç literatürle yer alan bazı çalışmalarla

paralelik göstermesine karşın (Bilge ve Bal, 2012; Akçakanat vd., 2014), Örucü ve Özafşarlıoğlu Sakallı (2016) tarafından yapılan ve öğrencilerin girişimcilik eğilimlerini değerlendiren çalışma sonuçlarıyla farklılık göstermektedir. Girişimcilik dersi alan ve almayan öğrenciler arasında faktör skorları bakımından farklılığın araştırılmasında sadece güven ve cesaret faktörü kapsamında istatistiksel olarak anlamlı fark belirlenmiştir. Bununla birlikte girişimci olmayı düşünen ve düşünmeyen öğrenciler arasında faktör skorları bakımından farklılık iş fikri faktörü için anlamlı bulunmuştur.

Fakültelere göre faktör skorları bakımından farklılığın ANOVA ile araştırılması sonucunda, her bir faktör için hesaplanan puanlar bakımından fakülteler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar belirlenmiştir. Anne ve/veya Baba'nın kendi işinin sahip olup olmama gruplarına göre faktör skorları bakımından farklılık olup olmadığını belirlemek için yapılan varyans analizi sonucunda ise sadece güven ve cesaret faktörü bakımından Anne ve/veya Baba'nın kendi işinin sahip olup olmama grupları arasında farklılık istatistiksel olarak anlamlıdır.

Sonuç olarak, bu çalışmada üniversite öğrencilerinin girişimciliğe yönelik eğilimleri çeşitli değişkenler dikkate alınarak değerlendirilmiştir. Özellikle öğrencilerin öğrenim gördükleri fakültelerin girişimcilik eğilimlerine etki eden önemli bir faktör olduğu belirlenmiştir. Bu kapsamda öğrenim görülen fakülteler dikkate alınarak öğrencilerin girişimcilik tutumlarında saptanan farklılığın nedenlerinin bölüm, kültürel çevre, üniversite yapısı gibi çeşitli değişkenler dikkate alınarak araştırılması ilerleyen çalışmalarda literatüre katkı sağlayabileceği düşünülmüştür.

KAYNAKÇA

Akçakanat, Tahsin, Mücevher Muhammet Hamdi, Çarıkçı İlker Hüseyin (2014), Sözel, Sayısal ve Eşit Ağırlık Bölümlerinde Okuyan Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Bazı Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi: SDÜ Örneği AKÜ İİBF Dergisi- Cilt XVI Sayı:2 Yıl: Aralık 2014.Sayfalar:137-153.

Bilge, Hürriyet, Bal, Vedat (2012), Girişimcilik Eğilimi: Celal Bayar Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. Journal of Suleyman Demirel University Institute of Social Sciences, 16(2). Sayfalar:131-148.

Bozyiğit Sezen ve Yaşa Eda (2015), Ailenin Rol Model Alınmasının ve Aile Desteğinin Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerine Etkisi, Çukurova Üniversitesi İİBF Dergisi, Cilt:19. Sayı:1. Haziran 2015 s.59-79.

Börü Deniz (2006), “Girişimcilik Eğilimi-Marmara Üniversitesi İşletme Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma”, İstanbul, Marmara Üniversitesi Yayın No.733, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayın No.21.

Bulut, Yetkin and Sayın Esin, (2010), An Evaluation of Entrepreneurship Characteristics of University Students: An Empirical Investigation from the Faculty of Economic and Administrative Sciences in Adnan Menderes University, International Journal of Economic Perspectives; Famagusta 4-3, 559-568,571-572.

Can Mehmet Ferit (2014), Veteriner Fakültesi Öğrencilerinin Girişimcilik Potansiyel ve Eğilimlerinin Analizi: Mustafa Kemal Üniversitesi Örneği, YYU Veteriner Fakültesi Dergisi, 2014, Cilt:25, Sayı: 3, 81-86

Canbaz Mustafa, Çankır Bilal, Çevik Emre, (2013), İşletme ve Muhasebe Eğitimi Alan Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesinde Bölgesel Farklılık Etkisi Uluslararası İşletme ve Yönetim Dergisi C:1 S: 3 Yıl:2013, ss. 229-248

Cengiz Recep, Serdar Emrah, Donuk Bilge (2016), Üniversite Öğrencilerinin Bilinçli Farkındalık ve Girişimcilik Düzeylerinin İncelenmesi, International Journal of Social Sciences and Education Research Online, Vol: 2, Issue: 4,1632-1645.

Çelik Adnan, İnce Mehmet ve Bozyiğit Sezen (2014),Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Niyetlerini Etkileyen Ailesel Faktörleri Belirlemeye Yönelik Bir Çalışma, Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi Yıl: Ekim 2014 Cilt:7, Sayı:3,s:113-124.

Dabic [Marina](#), Daim [Tugrul](#), Bayraktaroglu [Elvan](#), Novak [Ivan](#), Basic [Maja](#), (2012) "Exploring gender differences in attitudes of university students towards entrepreneurship: An international survey", International Journal of Gender and Entrepreneurship, Vol. 4 Issue: 3, pp.316-336,

Guerrero Maribel, Josep Rialp and David Urbano, (2008), “The Impact of Desirability and Feasibility on Entrepreneurial Intentions: A Structural Equation Model”, International Entrepreneurship and Management Journal, Vol.4, Issue.1, March 2008.

İbicioğlu Hasan, Baysal Hatice ve Özkul Ahmet Sait (2011), “The Role of High Education in Entrepreneurship Training in Respect of Transition Economies Albania Sample”, Epoka University Center for European Studies, (Çevrimiçi) http://ces.epoka.edu.al/icme/Role_High_Education_entrepreneurship_Albania_HI_HB_ASO.pdf, 26 Ekim 2011, p.93.

Karakulle İsmail ve Karakaya Abdullah (2017), Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 5, Sayı: 46, Mayıs 2017, s. 596-614

Korkmaz Oya (2012), Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma: Bülent Ecevit Üniversitesi Örneği, Afyon Kocatepe Üniversitesi, İİBF Dergisi, Cilt: 14, Sayı:2,209-226

Köksal Yüksel ve Penez Selin, (2015), Yüksek Girişimcilik Eğilimli Üniversiteli Gençlerin Demografik Özellikleri Ve Sektör Tercihleri Üzerine Bir İnceleme, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Cilt:20, Sayı:1, s.155-167.

Örücü Edip and Özafşarlıoğlu Sakallı Sibel (2016), Does Entrepreneurship Education Affect Entrepreneurship Level?, International Online Journal of Educational Sciences, 2016, 8 (2), 194-206.

Özbek Ahmet (2016), Giyim Üretimi ve Moda Tasarımı Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi, Cilt:2 Sayı:4, Sayfa:1-24

Özkul G.,Dulupçu A.,(2007), “Kişisel Gelişimin Girişimci Tipleri Üzerine Etkisi: Antalya Isparta İllerinde Bir İnceleme”, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, C.2, Sayı:2, s.68-69

Öztürk, İbrahim, İGİAD (2008), Girişimcilik Raporu, İktisadi Girişim ve İş Ahlakı Derneği, Yayın No.8, Raporlar:1, İstanbul, 2008, s.21.

Pan Volkan Lütfi ve Akay Cenk (2015), Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, NWSA-Education Sciences, Cilt:10, Sayı:2 , 125-138.

Patır ve Karahan (2010), Girişimcilik Eğitimi ve Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Profillerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Alan Araştırması, İşletme ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, Cilt 1 . Sayı 2 . 2010, ss. 27-44.

Pazarcık Yener (2016), Üniversitelerimiz Girişimci Yetiştirebiliyor mu? Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Algısını/Eğilimini/Özelliklerini Ölçen Araştırmaların Sonuçsal Bir Değerlendirmesi, Sosyal Ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi, Girişimcilik Özel Sayısı Bahar 2016, Cilt:17, Sayı: 37, 140-169.

Kenney Martin and Patton Donald (2012), Does inventor ownership encourage university research-derived entrepreneurship? A six university comparison, [Research Policy](#), [Volume 40, Issue 8](#), October 2011, 1100-1112

Salik Neşe ve Kaygın Erdoğan (2016), Demografik Değişkenler Açısından Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: Kafkas Üniversitesi Örneği, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Cilt:13 Sayı:1 (2016)

Sarıtaş Ahmet ve Duran Gülhan (2017), Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Tespitine İlişkin Bir Araştırma, Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2017, Cilt: 5, Sayı: 1, 147-165

Soydan, Mehmet (2008), “Girişimcilik Üzerine Temel Kavramlar”, Girişimcilik ve Kobiler Teori ve Uygulama, Ed. B. Zafer Erdoğan, 1.Baskı, Bursa, Ekin Yayınevi.

Soylu Ali, Şenel Dilek, Kalfa Veli Rıza, Kocaalan M. Levent (2015), Girişimcilik Eğitimlerinin Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerine Olan Etkilerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma: Pamukkale Üniversitesi Honaz Meslek Yüksekokulu Örneği, İşletme Araştırmaları Dergisi, Cilt:7, Sayı:3, 311-335.

Yılmaz Cengiz, Urdaletova Anarkül, Özdil Tuncer, Tolun Beran Gülçiçek (2016), Kırgızistan ve Türkiye’deki Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Konusuyla İlgili Tutum Ve Davranışları, MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi 2016 Cilt:5 Sayı:5, 137-154.

Zhang, Ying; Duysters, Geert; Cloudt, Myriam. (2014). The role of entrepreneurship education as a predictor of university students' entrepreneurial intention, International Entrepreneurship and Management Journal; New York 10-3, 623-641.